

Мирослава Забродська Myroslava Zabrodska
аспірантка Національної академії керівних
кадрів культури і мистецтв PhD Student, National Academy
of Culture and Arts Management
e-mail: teleprodakshin@gmail.com | orcid.org/0009-0007-7849-1216

Українські музеї етнічних спільнот: роль у збереженні ідентичності та культурній репрезентації

The Relevance of Ukrainian Museums of Ethnic Communities to the Preservation of Their Identity and Cultural Representation

Анотація. Визначено роль українських музеїв етнічних спільнот у збереженні власної ідентичності і культурній репрезентації національних меншин та етнічних груп. Методологія роботи базується на системному підході, що включає методи аналізу, синтезу та узагальнення особливостей таких установ в Україні та за її межами. Наукова новизна полягає у введенні до культурологічного дискурсу проблематики функціонування українських музеїв етнічних спільнот як чинника збереження власної ідентичності і культурної репрезентації національних меншин та етнічних груп. Доведено, що такі установи через експозиції та виставкову діяльність надають можливість ознайомитися з особливостями культур тих етносів, які проживають у нашій державі. Водночас репрезентація цих культур сприяє вивченню та популяризації відповідної історико-культурної спадщини. Завдяки діяльності музеїв етнічних спільнот відбувається ідентифікація представників національних меншин та етнічних груп, формування толерантності до інших народів і поширення знань про їхню культуру серед широкої аудиторії. Зі свого боку українські музеї за кордоном виконують важливу роль у збереженні власної ідентичності українців, які постійно або тимчасово перебувають за межами України. Репрезентація української культури також привертає увагу громадян інших країн до подій в українському суспільстві.

Ключові слова: діаспора, етнічна група, історико-культурна спадщина, культурна репрезентація, музейний простір, національна ідентичність, національна меншина.

Постановка проблеми. Захист історико-культурної спадщини національних меншин та окремих етнічних груп України та підтримка їхнього розмаїття нині є пріоритетом нашої держави, зокрема Міністерства культури та стратегічних комунікацій. Тож осмислення поняття концепту національно-культурної ідентичності в експозиційно-виставковому просторі України потребує дослідження особливостей музеїв етнічних спільнот, адже саме вони найчастіше стають майданчиками культурної репрезентації національних меншин та окремих етнічних груп. У таких музеях чи скансенах відвідувачі можуть ознайомитися з особливостями цієї культури, а представники спільноти — утвердити власну ідентичність.

Доцільно також розглянути діяльність українських музеїв за кордоном, адже через російсько-українську війну велика кількість українців мешкає в інших країнах, і для них є важливим питання збереження власної ідентичності. Водночас такі музеї можуть виконувати подвійну функцію: репрезентувати українську культуру і привертати увагу громадян інших країн до подій в українському суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розглядаючи особливості музеїв національних меншин та окремих етнічних груп, варто зазначити, що дослідження динаміки їхнього розвитку в Україні на початку XXI століття здійснила В. Борисенко у 2019 році. Вона наголошує, що на той час частина іноетнічного населення мешкала компактно переважно у прикордонних районах України і становила менш ніж один відсоток від загального населення України. Дослідниця визначає п'ять національних меншин (болгари, молдовани, угорці, румуни і росіяни) та чисельно маленькі етнічні групи (євреї, вірмени, греки, поляки, чехи, німці тощо) [1].

У своїх дослідженнях до ролі національних товариств у сучасних суспільно-політичних процесах, зокрема до діяльності етнічних спільнот центрального Полісся і репрезентації їхньої культури, звертається І. Галагуз [3]. З етнографічного погляду тенденції розвитку сучасного етнографічного музейництва півдня України досліджує Т. Величко [2]. Водночас етнокультурну спадщину закордонних українців вивчає Т. Рендюк [8],

а проблему збереження національної ідентичності української діаспори — Ю. Кондрашевська [4].

Загалом роль українських музеїв етнічних спільнот у збереженні власної ідентичності і культурній репрезентації крізь призму культурології потребує окремого дослідження, адже саме на перетині культурних наративів у музейному просторі завдяки представленості певної національної меншини або етнічної групи виникає додаткова можливість усвідомлення приналежності до неї.

Мета статті — визначити роль українських музеїв етнічних спільнот у збереженні власної ідентичності і культурній репрезентації національних меншин та етнічних груп.

Виклад основного матеріалу. Звертаючись до поняття ідентичності як одного із ключових у культурології, доцільно розглянути проблематику збереження приналежності до етнічної спільноти у двох аспектах: по-перше, через діяльність музеїв етнічних спільнот на території України, а по-друге — через музеї української культури за кордоном, де самі українці постають як національна меншина або нечисленна етнічна група. Репрезентація культури етнічної спільноти є важливою для вивчення і популяризації її історико-культурної спадщини. Через ознайомлення з артефактами та музейними експонатами відвідувач може ідентифікувати себе як представник певної етнічної групи або долучитися до культури іншої, що сприяє зміцненню толерантності і міжнаціонального порозуміння.

На думку дослідників С. Кускової та О. Отземко, сучасні заклади культури, пов'язані зі зберіганням і музеєфікацією культурних об'єктів та трансляцією культурних цінностей, не просто залучають користувачів, а створюють передумови для творчості. Отже, значення музеїв для держави і суспільства виходить за межі просто культурного закладу — вони поступово починають брати активну участь у суспільно-політичному житті. Адже з урахуванням інтересів своїх відвідувачів такі установи отримують можливість давати відповіді на важливі питання локального і державного значення [5, с. 33; 10].

У відповідних музеях і скансенах приділяють увагу проблемі збереження ідентичності тих етнічних спільнот, які мешкають на території України, використовуючи наявні просторові та технічні можливості. Прикладом багатонаціонального краю є Закарпаття, де зразки традиційної культури різних етносів можна побачити в Закарпатському музеї народної архітектури та побуту. Директор ужгородського скансену В. Коцан зазначає, що у колекції закладу представлені елементи народного вбрання, які є характерними для угорців, румунів і словаків Закарпаття.

Найбільшу кількість автентичних зразків має румунський костюм: скансен зберігає цілі чоловічі та жіночі комплекти, а також окремі складові, такі як спідниці, пояси, головні убори тощо. Цей одяг хоч і має певну схожість із вбранням українців Мараморощини,

проте вирізняється специфічними рисами. Наприклад, такі форми одягу, як «губе» і «чоареч» сформувалися в умовах побуту гірських пастухів. В. Коцан підкреслює, що навіть до 70–80-х років ХХ століття у румунів ще побутували жіночі і чоловічі сорочки — «кемеш ку блезір» і «кемеш ку минечь ларж», запаски — «задьє», накидки — «губе».

Угорський костюм виокремлювався серед іншого народного вбрання декоруванням поліхромною вишивкою в техніці «гладь», «двобічна гладь», а також вирізуванням та обметуванням. Проте впродовж ХІХ — першої половини ХХ століття як у жіночому, так і в чоловічому вбранні відбувалися зміни, пов'язані із появою нових форм одягу: жіночий костюм «мадяр руго» та «ціфрасюр»; чоловічий костюм-трийка: піджак, штани («галіфе»), безрукавка («лайбі»). Відбувалося також витіснення білих жіночих «бунд» червоними святковими [11].

Словацькі мотиви вирізняються особливостями крою та окремих елементів оздоблення традиційного жіночого вбрання. Зокрема, це використання мережива при оздобленні сорочок, поширення плечового рукавного одягу з фабричних матеріалів, оздобленого вишивкою гладдю, наявність жіночих чіпців із трикутною передньою частиною.

Загалом колекція народного одягу Закарпаття в скансені нараховує близько семи тисяч одиниць зберігання. Основними експонатами є сорочки, серед яких найбільшу кількість становлять «волоські» (румунські), привезені із сіл Тячівщини та Рахівщини, а також із Виноградівського району (села Хижа, Черна і Новоселиця). Угорські сорочки представлені з селища Вишково Хустського району, а сорочки словаків Закарпаття — з села Середнє Ужгородського району.

Щодо художньої форми та орнаменту прикрас етносів Закарпаття, то В. Коцан наголошує, що незважаючи на подібність їхніх назв і способів носіння в різних районах, вироби з бісеру мають низку локальних особливостей у долинах, гуцулах, бойкині і лемкині. Зокрема, долинянські однодільні селянки з різнокольоровими орнаментальними мотивами виділяються серед гуцульських, бойківських і лемківських, адже для фону в них використовували переважно білий або чорний бісер, що зустрічається рідше.

У музеї просто неба представлено також і дві хати національних меншин: румунів із села Середнє Водяне Рахівського району та угорців із селища Вишково Хустського району. В інтер'єрах розміщено предмети побуту: рушники, скатертини, килими, посуд, предмети побуту, меблі, знаряддя праці, які використовували румуни та угорці.

На Закарпатті проживають також етнічні німці, які з'явилися у регіоні на початку ХХ століття. Тут сформувалося декілька груп німецького населення: в районі Мукачева і частково в Хусті мешкали швабсько-франконські вихідці, австрійці — в долині річки Тересви, у верхів'ях річки

Тиси і частково в селі Бордівка Мукачівського району; німці з Чехії та Словаччини — в районі Рахова, Ясіня, на північ від Мукачева і в районі села Загаття; ще одна німецька група зі змішаним населенням проживала у мікрорайоні Підгород у Мукачеві.

Кожен етнос, що сформувався та розвивається в Закарпатті, має власні культурні надбання [11]. Відповідно, Закарпатський музей народної архітектури та побуту зберігає і популяризує культуру представників національних меншин регіону, сприяючи збереженню їхньої ідентичності.

Ще одним прикладом збереження культури краю, де мешкають представники багатьох етнічних груп, є Чернівецький обласний музей народної архітектури та побуту. На його просторій території розташована відкрита експозиція, присвячена традиціям і культурі Буковини, що включає 35 архітектурних об'єктів. На дев'яти гектарах представлені садиби, господарські двори і громадські будівлі, які утворюють п'ять тематичних поселень: Гуцульщина, Західне Подністрів'я, Прикарпаття, Стародавня Буковина і Хотинщина. У музеї демонструються різні елементи побуту, такі як вироби з дерева і шкіри, одяг, прикраси тощо. Крім того, тут відбуваються театральні дійства, зокрема покази гуцульського весілля, що дає змогу відвідувачам ознайомитися з особливостями обряду відповідної етнічної групи [7].

На Житомирщині вже десять років функціонує Музей єврейства міста Бердичева, який було створено на базі міської бібліотеки для дітей у вересні 2015 року. У бібліотеці також є польський відділ, що налічує понад 15 тисяч книжок польською мовою, та відкрита для відвідувачів українська світлиця, де представлено традиційну українську культуру. Реалізація проекту Музею єврейства міста Бердичева відбулася за співпраці з рабинами М. Талером й А. Немим, а також за підтримки єврейської громади міста. Експонати надані небайдужими мешканцями, зокрема вихідцями з Бердичева, які емігрували до Америки, Німеччини та Ізраїлю. До музею було також надіслано документи і речі, пов'язані з історією бердичівських євреїв.

Музей єврейства міста Бердичева складається з трьох кімнат. У експозиційних залах розташовано стенди та виставки, присвячені життю єврейського народу від XVII сторіччя до наших днів, його історії, релігії, побуту і культурі. Особливе місце у музеї посідає інсталяція гетто — зала, присвячена Голокосту, яка чинить найбільший емоційний вплив на відвідувачів [9].

На противагу розглянемо музеї української культури за кордоном, де вже українці є представниками національної меншини або нечисленної етнічної групи. Як зазначає Т. Рендюк, закордонне українство об'єднується передусім на основі спільних етнокультурних ознак, серед яких ключове місце має матеріальна і духовна культура. Первинну роль у збереженні етнокультурної спадщини відіграють державні і народні музеї, особливо музеї української культури в різних країнах [8]. Заклади української діаспори створюються переважно за кошти самих українців, що мешкають

за кордоном і прагнуть зберегти своє унікальне історичне і культурне надбання. Вони функціонують як неприбуткові організації та виступають осередками єднання народу навколо ідеї незалежності України, а також платформами для промоції української культури [10].

Наприклад, українські музеї у США демонструють певні тенденції у житті діаспори та її реакціях на події, що відбуваються в українському суспільстві та світовій спільноті загалом. В. Москалець підкреслює, що етнічні музеї є досить типовим явищем для США, проте не кожна етнічна група може дозволити собі їх утримувати, що свідчить про популярність саме українських закладів. Серед них найбільш відомими є п'ять — у Нью-Йорку, Чикаго та Детройті, три з яких є умовно історично-етнографічними. Водночас Український інститут в Нью-Йорку та Український інститут сучасного мистецтва у Чикаго радше виконують роль мистецьких галерей. Загалом, хоча на перший погляд музеї і можуть видатися дуже схожими, вони позначають певні аспекти життя діаспори [6].

Зокрема, Український музей (Ukrainian Museum) у Нью-Йорку, який було засновано у 1976 році Союзом українок Америки, має велику колекцію артефактів, що дає змогу регулярно проводити виставки, присвячені історії, фольклору, мистецтву та сучасній Україні. Так, у червні 2019 року тут діяли велика історична експозиція про боротьбу за незалежність України 1917–1920 років; фотовиставка, що висвітлювала виселення кримських татар; виставка, яка стосувалася писанки; а також інтерактивна інсталяція Х. Саж, де відвідувачі мали можливість долучитися до творення картин.

У Нью-Йорку функціонує й Український інститут (Ukrainian Institute of America), де проводять виставки модерного і сучасного мистецтва, паралельно досліджуючи етнографію та історію. У закладі представлено мультимедійну презентацію історії України, підготовлено добірку матеріалів, які висвітлюють ключові для країни події. На вході розміщено меморіальну дошку Р. Лемкіну — єврейському правнику, який запропонував до вжитку термін «геноцид», зокрема в контексті Голодомору. Дошка, відкриття якої відбулося у 2018 році, містить написи англійською, українською, івритом та їдишем [6].

В. Москалець зазначає, що у промисловому Детройті колись існувала потужна українська громада. Але нині Український американський архів та музей (Ukrainian American Archives and Museum), заснований ще у 1958 році, репрезентує радше життя попереднього покоління мігрантів. У 2019 році у ньому діяла виставка про Голодомор, було представлено діаспорне мистецтво, готувалася фотовиставка про аварію на Чорнобильській АЕС. Цей музей також функціонує як дослідницька інституція.

З 1952 року у Чикаго діє Український національний музей в Америці (Ukrainian National Museum), колекція артефактів якого є найбільшою за межами України. Українська історія і культура тут представлені досить традиційним мононаціональним наративом. Одним із незвичних, але цікавих

моментів у музеї були фото сучасної України, її пам'яток і природи, які допомагали візуалізувати нашу країну.

Український інститут сучасного мистецтва (Ukrainian Institute of Modern Art), заснований у Чикаго 1971 року, виступає альтернативним майданчиком для сучасних українських художників. В. Москалець підкреслює, що українські музеї у США не тільки зберігають колекції артефактів і проводять виставки, але й проводять дослідження, видають книжки, організовують події і майстеркласи. У музейних крамничках можна придбати не тільки сувеніри, такі як писанки чи магнітики, а й сучасну українську літературу у перекладах та дослідження з історії України [6].

У Канаді також діє низка українських архівів, музеїв і бібліотек. Найбільш відомим є Український музей Канади (The Ukrainian Museum of Canada) у Саскатуні, що має філії в Едмонтоні, Вінніпезі і Торонто. У Вінніпезі функціонує Український культурний та освітній центр (Ukrainian Cultural and Educational Centre), а в Едмонтоні — Українсько-канадський архів та музей Альберти (UCAMA) [4]. Існування значної кількості українських культурних і музейних установ за кордоном, що активно пропагують українську культуру та інформують мешканців інших країн про політичну та культурну ситуацію, що склалася в Україні під час російсько-української війни, свідчить про здатність української

діаспори зберігати культурну ідентичність і всебічно популяризувати національну спадщину [10].

Наукова новизна статті полягає у тому, що значення українських музеїв етнічних спільнот у збереженні власної ідентичності і культурній репрезентації національних меншин та етнічних груп уперше досліджується у культурологічній площині із зіставленням діяльності музеїв етнічних спільнот в Україні й українських музеїв за кордоном.

Висновки. Українські музеї етнічних спільнот із культурною репрезентацією національних меншин та окремих етнічних груп завдяки експозиційній діяльності та виставкам експонатів із наявних колекцій надають відвідувачам можливість ознайомитися з особливостями культур етносів, які проживають у нашій державі. Репрезентація культури етнічної спільноти є важливою для вивчення і популяризації її історико-культурної спадщини. Завдяки музеям етнічних спільнот відбувається ідентифікація представників національних меншин та етнічних груп, формування толерантності до інших народів та поширення знань про їхню культуру серед населення. Українські музеї за кордоном зі свого боку відіграють важливу роль у збереженні власної ідентичності українців, які постійно або тимчасово перебувають за межами України. Репрезентація української культури також привертає увагу громадян інших країн до подій в українському суспільстві.

Література

1. Борисенко В. Динаміка розвитку національних меншин та етнічних груп в Україні на початку XXI століття // Народна творчість та етнологія. 2019. № 6(382). С. 29–47.
2. Величко Т. Тенденції розвитку сучасного етнографічного музейництва півдня України // Народна творчість та етнографія. 2008. № 5. С. 105–112.
3. Галагуз І. Участь етнічних спільнот Центрального полісся в сучасних суспільно-політичних процесах // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2012. Вип. 4. С. 349–362. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001119228> (дата звернення 01.07.2025).
4. Кондрашевська Ю. Проблема збереження національної ідентичності української діаспори (на прикладі українців Канади в другій половині XX ст.) // Схід. 2017. № 1. С. 64–69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2017_1_12 (дата звернення 25.06.2025).
5. Кускова С. С., Отземко О. В. Сучасний український музей: новітні практики // Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2019. № 2(11). С. 33–38.
6. Москалець В. Україна за склою: як виглядають українські музеї в Америці. Україна модерна: офіційний сайт. URL: <https://uamoderna.com/blogy/rank-moskalec/ukraine-behind-the-glass/> (дата звернення: 20.06.2025).
7. Музей народної архітектури та побуту у Чернівцях. Funtime:

- офіційний сайт. URL: <https://funtime.com.ua/art-and-culture/narodnoyi-arkhitektury-ta-pobutu-v-chernivtsyakh> (дата звернення: 02.07.2025).
8. Рендюк Т. Етнокультурна спадщина зарубіжних українців // Народна творчість та етнологія. 2019. № 6(382). С. 7–13. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Rendiuk_Teofil/Etnokultura_spadschyna_zarubizhnykh_ukraintsiv.pdf (дата звернення: 30.06.2025).
 9. Петрухіна В. Музей історії єврейства міста Бердичів. Форум націй: офіційний сайт. URL: <http://www.forumn.kiev.ua/newspaper/archive/149/muzei-istorii-yevreystva-mista-berdycheva.html> (дата звернення: 02.07.2025).
 10. Український музей за кордоном як осередок збереження ідентичності та промоції української культури: оглядова довідка за матеріалами преси, інтернету та неопублікованими документами // Друкований зведений каталог україномовної книги державних бібліотек та музеїв України. 2020. Вип. 6/3. URL: https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematch_ogliadi/2020/ukrainski%20muzei%20za%20kordonom.pdf (дата звернення: 01.07.2025).
 11. Яцко Р., Стільник Т. Василь Коцан — про культуру етнічних спільнот Закарпаття, збережену в ужгородському скансені. Media Vista: офіційний сайт. URL: <https://mediavista.com.ua/archives/4799> (дата звернення: 22.06.2025).

References

- Borysenko, V. (2019). Dynamika rozvytku natsionalnykh menshyn ta etnichnykh hrup v Ukraini na pochatku XXI stolittia [The Dynamics of the Development of National

- Minorities and Ethnic Groups in Ukraine at the Beginning of the XXI Century]. *Narodna tvorchist' ta etnolohiya*, 6(382), 29–47 [In Ukrainian].

- Halahuz, I. (2012). Uchast etnichnykh spilnot Tsentralnoho polissia v suchasnykh suspilno-politychnykh protsesakh [The participation of Central Polissia ethnic communities in modern social and political processes]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsional'nykh doslidzhen' im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy*, 4, 349–362. Retrieved from: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001119228> [In Ukrainian].
- Kondrashevska, Yu. (2017). Problema zberezhenia natsionalnoi identychnosti ukrainskoi diaspyry (na prykladi ukraintiv Kanady v druhii polovyni XX st.) [The Problem of Preserving the National Identity of the Ukrainian Diaspora: The Case of Ukrainians in Canada in the Second Half of the Twentieth Century]. *Skhid*, 1, 64–69. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2017_1_12 [In Ukrainian].
- Kuskova, S. S., Otzemko, O. V. (2019). Suchasnyi ukrainskyi muzei: novitni praktyky [Modern Ukrainian museum: The latest practices]. *Bulletin of Vasyli' Stus Donetsk National University Student Scientific Society*, 2(11), 33–38 [In Ukrainian].
- Moskalets, V. (2019, June 14). *Ukraina za sklom: yak vyhlidaiut ukrainski muzei v Amerytsi* [Ukraine behind glass: What Ukrainian museums look like in America]. Retrieved from: <https://uamoderna.com/blogy/rank-moskalec/ukraine-behind-the-glass/> [In Ukrainian].
- Muzei narodnoi arkhitektury ta pobutu u Chernivtsiakh* (2025, July 02). [Museum of Folk Architecture and Life in Chernivtsi]. Retrieved from: <https://funtime.com.ua/art-and-culture/narodnoyi-arkhitektury-ta-pobutu-v-chernivtsyakh> [In Ukrainian].
- Petrukhina, V. (2016, January). *Muzei istorii yevreistva mista Berdychiv* [Museum of Jewish History in Berdychiv]. Retrieved from: <http://www.forumn.kiev.ua/newspaper/archive/149/muzei-istorii-yevreistva-mista-berdycheva.html> [In Ukrainian].
- Rendiuk, T. (2019). Etnokulturna spadshchyna zarubizhnykh ukrainstiv [Ethno-Cultural Heritage of Foreign Ukrainians]. *Narodna mvorchist' ta etnolohiya*, 6(382), 7–13 [In Ukrainian].
- Ukrainskyi muzei za kordonom yak osередok zberezhenia identychnosti ta promotsii ukrainskoi kultury: ohliadova dovidka za materialamy presy, internetu ta neopublikovanykh dokumentamy (2020). [Ukrainian Museum Abroad as a Center for Preserving Identity and Promoting Ukrainian Culture: A Review Based on Press, Internet, and Unpublished Documents]. *Drukovanyj zvedenyj katalog ukrajinomovnoyi knygy derzhavnykh bibliotek ta muzeyiv Ukrainy*, 6/3. Retrieved from: https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematchi_oglyadi/2020/ukrainski%20muzei%20za%20kordonom.pdf [In Ukrainian].
- Velychko, T. (2008). Tendentsii rozvytku suchasnoho etnografichnoho muzeinytstva pivdnia Ukrainy [Trends in the Development of Modern Ethnographic Museums in Southern Ukraine]. *Narodna tvorchist' ta etnografiya*, 5, 105–112 [In Ukrainian].
- Yatsko, R., Stilnyk, T. (2022, November 27). *Vasyl Kotsan — pro kulturu etnichnykh spilnot Zakarpattia, zberezheni v uzhhorodskomu skanseni* [Vasyl Kotsan talks about the culture of ethnic communities in Transcarpathia preserved in the Uzhhorod Skansen]. Retrieved from: <https://mediavista.com.ua/archives/4799> [In Ukrainian].

Zabrodska M.

The Relevance of Ukrainian Museums of Ethnic Communities to the Preservation of Their Identity and Cultural Representation

Abstract. The article examines the role of Ukrainian museums of ethnic communities in preserving identity and ensuring the cultural representation of national minorities and ethnic groups. The research is based on a systematic approach that includes methods of analysis, synthesis, and comparison, applied to museums of national minorities and individual ethnic groups both in Ukraine and abroad. The novelty of the study lies in its cultural studies perspective, through which the significance of ethnic community museums for identity preservation and cultural representation is analyzed for the first time. The findings show that Ukrainian museums of ethnic communities, through their collections and exhibition activities, provide meaningful access to the cultural traditions of the ethnic groups living in Ukraine. Such representation contributes to the study and promotion of their historical and cultural heritage. Ethnic community museums also foster recognition of national minorities, strengthen tolerance toward other groups, and promote intercultural understanding. Ukrainian museums abroad play a crucial role in preserving the identity of Ukrainians living permanently or temporarily outside the country, while also drawing international attention to developments in Ukrainian society.

Keywords: diaspora, ethnic group, historical and cultural heritage, cultural representation, museum space, national identity, national minority.

Стаття надійшла до редакції 05.08.2025

Стаття прийнята до друку 27.08.2025

Дата публікації: 30.12.2025